



## SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUJEN ALENTAMISEN TAI PERIMÄTTÄ JÄTTÄMISEN PERUSTEET 1.7.2021 ALKAEN VARKAUDEN JA JOROISTEN YHTEISTOIMINTA-ALUEELLA

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Soile Merilä p.  
Palvelualuepäällikkö Reetta Kettunen p. 040 0123820  
Palvelualuepäällikkö Riitta Mentula p. 040 5805210

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamiseen tai perimättä jättämiseen on tehty asiakasmaksulain uudistuksen yhteydessä tarkennuksia ja velvoittavia säännöksiä (1201/2020 11§). Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista. Velvoite koskee sosiaalihuollon maksuja ja tulosidonnaisia terveydenhuollon maksuja. Kunta voi huojentaa myös muita maksuja kuin laissa velvoittavasti on edellytetty, esimerkiksi kaikki tasasuuruisia terveystoimintojen maksuja tai osaa niistä. Lakimuutoksen tavoitteena on ollut varmistaa, että asiakkaat eivät joutuisi turvautumaan toimeentulotuen asiakasmaksuista selvitäkseen. Tämän vuoksi uudessa asiakasmaksulaissa korostetaan asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta toimeentulotuen nähdessä. Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotuen nähdessä.

Harkintaan perustuva maksujen alentaminen ja perimättä jättäminen perustuu perusturvalautakunnan hyväksymiin periaatteisiin yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi. Perusturvalautakunta on päättänyt 30.8.2017 § 88 kotihoidon, tehostetun palveluasumisen ja tilapäisen hoivan asiakasmaksujen alentamisen tai perimättä jättämisen perusteista. Voimassa olevat perusteet on uusittava asiakasmaksulain uudistuksen (1201/2020) sekä asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi.

Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen perustuu aina yksilölliseen tilanearvioon ja asiakkaan kirjalliseen hakemukseen. Maksun alentamista haettaessa edellytetään, että asiakkaalle kuuluvat, asiakasmaksun alentamiseen nähden ensisijaiset Kelan etuudet (kuten takuueläke, hoitotuki ja asumistuki) on haettu. Alentaminen tai perimättä jättäminen on määräaikaista. Asiakasmaksun kohtuullistamiselle tai perimättä jättämiseksi ei ole perusteita, mikäli asiakkaan käyttövara ei vaarannu. Asiakasmaksun alentamista koskevassa toimeentulon vaarantumista arvioivassa laskelmassa voidaan huomioida harkinnanvaraisia kustannuksia, mikäli asiakkaan ja häneen nähden elatusvelvollisen tulot ja varallisuus eivät riitä niitä kattamaan. Asiakasmaksun periminen ei saa vaarantaa asiakkaan toimeentulon edellytyksiä, joten jatkossa maksun alennusten ja vapautusten yleisenä perusteena noudatetaan toimeentulotuen käytänteitä asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi. Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen perustuu aina kokonaisuutena harkintaan.

Asiakasmaksulaissa (1201/2020) on säädetty asiakkaalle jätettävästä ns. vähimmäiskäyttövarasta. Asiakkaan omaan käyttöön jäävä käyttövara on tehostetussa palveluasumisessa ja perhehoidossa vähintään 164 euroa kuukaudessa sekä laitoshoidossa vähintään 110 euroa kuukaudessa. Asiakkaalle tulee jäädä omaan käyttöön vähimmäiskäyttövara myös silloin, jos maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen tulojen perusteella. Kotona asuvan asiakkaan maksun alentamisen tai perimättä jättämisen perusteena käytetään jatkossa toimeentulotuen perusteita ja käytänteitä.



Asiakkaalle on annettava tieto siitä, mitä säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto annetaan asiakkaalle ensimmäisen palvelutapahtuman yhteydessä. Tieto on annettava viimeistään maksua perittäessä. Asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi saada lisätietoja. Tieto on annettava joko kirjallisesti tai suullisesti ja myös yksilöivän sähköisen palvelun välityksellä. Jos tieto annetaan muutoin kuin kirjallisesti, on asiakkaalle pyydettyäessä annettava tieto myös kirjallisena.

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja:

Perusturvalautakunta hyväksyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamisen tai perimättä jättämisen perusteet 1.7.2021 alkaen liitteen mukaisesti.